

Taavi Soininvaara

MUSTA LEGENDA

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Copyright © Taavi Soininvaara ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-44764-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

PÄÄHENKILÖT SEKÄ KESKEISET TOIMIJAT JA TERMIT

Abbasi, Mehdi Iranin Quds-joukkojen sotilas

Alapuro, Erno Suojelupoliisin tiedonhankintayksikön
päällikkö

Ansari, Mina Radical Flank -aktivistijärjestön johtaja

Bellingcat Kansainvälinen tutkivan journalismin verkosto

Bioteknikka Eliöitä, soluja tai niiden osia hyödyntävä
biokemian osa-alue

BJA Saksan keskusrikospoliisi

BND Saksan tiedustelupalvelu

Brics-maat Yhdeksän kehittyvän talouden, Brasilian,
Venäjän, Intian, Kiinan, Etelä-Afrikan, Egyptin, Etiopian,
Iranin ja Yhdistyneiden arabiemiirikuntien, muodostama
liittouma

CNI Espanjan kansallinen tiedustelukeskus

DGSI Ranskan kotimaantiedustelupalvelu

DNR Hollannin rikospoliisi

Erkens, Pauline Eurelectricin pääsihteeri

Eurelectric Euroopan sähköntuottajien yhteistyöjärjestö

FBI Yhdysvaltain liittovaltion poliisi

Ferris, Jimmy NetDeath Groupin jäsen

Finca Maaseutukiinteistö Espanjassa

Geenimuuntelu (geenimanipulaatio) Elävän organismin
perintöaineksen keinotekoinen muuttaminen tai luominen

Geeniteknikka Geenien käsittely molekyylibiologian keinoin
niiden tunnistamiseksi, eristämiseksi, monistamiseksi tai
siirtämiseksi toisiin eliöihin tai soluihin

Geneetikko Perinnöllisyydentutkija, perinnöllisyystieteilijä

GEO (Grupo Especial de Operaciones) Espanjan kansallisen
poliisin taktinen erikoisyksikkö

Ginel, Carmen CNI:n Málagan yksikön johtaja
GRU (G.U.) Venäjän liittovaltion sotilastiedustelupalvelu
Guoanbu (MSS) Kiinan tiedustelupalvelu = Kiinan
turvallisuusministeriö
Gurbanov, Elnur Pizzeriayrittäjä Las Vegasissa, Nevadassa
HPL Helsingin poliisilaitos
Illegaali Väärän henkilöllisyyden turvin ulkomailla asuva
vakooja
Jaatinen, Ossi Keskusrikospoliisin rikosteknisen laboratorion
tutkija
Jamiri, Morteza (Mort) Pikaruokaravintolan pitäjä
Phoenixissa, Arizonassa
Jokela, Esa Rikosylikonstaapeli. Keskusrikospoliisin
henkirikostutkintayksikkö
Jovijari, Fereidon Liikennöitsija Münchenissä, Saksassa
Kaitue, Olga Suojelupoliisin tiedusteluyksikön päällikkö
Ketonen, Jussi Suojelupoliisin entinen päällikkö. Nelli
Ratamon äidinäidin leski
Krakkeri Tietojärjestelmiin murtautuja
Kärkinen, Sofia Bellingcatin journalisti
Latifi, Aisha Syyrialainen geneetikko
Legenda Sepitetty elämäntarina, jota väärennetyt asiakirjat
tukevat
Linden, Elina Rikoskomisario. Keskusrikospoliisin
henkirikostutkintayksikkö
Lukkari, Saara Suojelupoliisin terrorismintorjuntayksikön
päällikkö
Lättinen, Eetu Kiertolainen
Maleki, Reza Iranin Quds-joukkojen majuri
Mettälä, Pyry Rikoskonstaapeli. Keskusrikospoliisin
henkirikostutkintayksikkö

Monasterio, Ángel Espanjan kansallisen poliisin
Benalmádenan yksikön johtaja

MSS (Guoanbu) Kiinan tiedustelupalvelu = Kiinan
turvallisuusministeriö

Mullistuksen akseli (Axis of Upheaval) Kiinan, Venäjän,
Iranin ja Pohjois-Korean epävirallinen liittouma

NetDeath Group Kyberrikollisuusryhmä

NSA Yhdysvaltain kansallinen turvallisuusvirasto

Ortega, Dolores Ylitarkastaja. CNI:n Málaga yksikkö

Ouweland, Gerrit Rikosylitarkastaja. Hollannin rikospoliisin
DNR:n henkirikosyksikön päällikkö

Patogeeni Taudinaiheuttaja

Quds-joukot Iranin vallankumouskaartin epätavanomaiseen
sodankäyntiin ja sotilastiedusteluun erikoistunut yksikkö

Radical Flank Aktivistijärjestö

Ramezani, Farid Iranin Quds-joukkojen sotilas

Rantakivi, Arttu Bellingcatin avustava journalisti

Rantakivi, Pinja Arttu Rantakiven sisar

Ratamo, Arto Osastopäällikkö, päällikön avustaja.
Suojelupoliisi

Ratamo, Nelli Arto Ratamon tytär. Psykologian opiskelija

Saari, Mikael Fortum Oyj:n tekninen johtaja

Sadeghi, Ariane VAJAn tiedusteluvirkailija

Schäuble, Agnes Bellingcatin journalisti

SVR Venäjän liittovaltion ulkomaantiedustelupalvelu

UTC Koordinoitu yleisaika

VAJA Iranin islamilaisen tasavallan tiedusteluministeriö

Verheyen, Alexis VSSE:n tiedusteluosaston päällikkö

Virkki, Tuula Rikoskonstaapeli. Keskusrikospoliisin
henkirikostutkintayksikkö

VSSE Belgian turvallisuuspalvelu

Wang, Bolin Kiinan kommunistisen puolueen
keskussotilaskomission strategisen suunnittelun toimiston
entinen päällikkö
Wrede, Erik (Skotti) Suojelupoliisin päällikkö
Zetnick, Jürgen Entinen krakkeri

Musta legenda on historiankirjoituksen ilmiö, jossa pitkäkestoisesti esitettyjen puolueellisten, valheellisten, tekaistujen, liioiteltujen ja/tai asiayhteydestään irrotettujen faktojen avulla hyökätään jotakin henkilöä, instituutiota tai valtiota kohtaan. Menettelyn tarkoitus on luoda kohteesta vääristynyt ja epäinhimillinen kuva ja samalla piilottaa kohteen positiiviset saavutukset.

Toivon, että olen väärässä. Tunnen sisuksissani, että olemme sodassa vuonna 2025.

YHDYSVALTAIN ILMAVOIMIEN KENRAALI MIKE MINIHAN
NBC NEWSIN MUKAAN, TAMMIKUUN 28., 2023.

Britannian täytyy olla valmis sotaan kolmen vuoden kuluessa.

ISON-BRITANNIAN ASEVOIMIEN KOMENTAJA,
KENRAALI ROLY WALKER, HEINÄKUU 2024.

PROLOGI

Kello kissan kaulaan

PERJANTAI 23. TOUKOKUUTA, KIRKKONUMMI

Erään kerran hiiret kutsuivat koolle kokouksen tehdäkseen suunnitelman, jolla ne vapautuisivat vihollisestaan kissasta. Hiiret halusivat vähintäänkin keksiä keinon saada tietää, milloin kissa oli tulossa, ehtiäkseen paeta. Jotakin todellakin oli tehtävä, koska hiiret elivät sellaisessa jatkuvassa kissan kynsien pelossa, että uskaltautuivat hädin tuskin poistumaan pesistään öisin tahi päivisin.

Monista suunnitelmista keskusteltiin, mutta mitään niistä ei pidetty riittävän hyvänä. Vihdoin eräs kovin nuori hiiri nousi seisaalleen ja sanoi: "Minulla on suunnitelma, joka vaikuttaa varsin yksinkertaiselta, mutta tiedän että se tulee toimimaan. Meidän tarvitsee vain ripustaa kello kissan kaulaan. Kun kuulemme kellon kilkahteleavan, tiedämme, että vihollisemme on tulossa."

Kaikki hiiret olivat kovin yllättyneitä siitä, etteivät olleet tulleet ajatelleeksi sellaista suunnitelmaa. Muiden riemuitessa hyvästä ratkaisusta pulmaan eräs vanha hiiri nousi seisaalleen ja sanoi: "Mielestäni nuoren hiiren suunnitelma on erinomainen. Mutta saanko kysyä yhden kysymyksen: kuka meistä ripustaa kellon kissan kaulaan?"

Arttu Rantakivi luki vuokrakaksionsa työtilan seinälle ripustamaansa tauluun kehystettyä tekstiä ties kuinka monetta kertaa. Kuten useimmat muutkin suomalaiset, Rantakivi oli tutustunut lapsuudessaan useisiin antiikin Kreikassa, 500-luvun puolivälin tienoissa ennen ajanlaskun alkua kuolleen eläinsatujen sepittäjän Aisopoksen faabeleihin: *Poika, joka huusi sutta, Jänis ja kilpikonna, Susi lampaan vaatteissa,*

Kaupunkilaishiiri ja maalaishiiri... Mutta vain yhden Aisopoksen eläinsaduista hän osasi kutakuinkin ulkoa – Kellon laittaminen kissalle. Tarinan nimi kuului englanniksi *Who Will Bell the Cat?*, ja sen mukaan Bellingcatin perustaja, brittiläinen Eliot Higgins oli nimennyt järjestönsä vuonna 2014.

Rantakivi oli tutustunut tarinaan vasta muutama vuosi sitten aloitettuaan työskentelyn tutkivista journalisteista koostuvassa ryhmässä, Bellingcatissa. Rantakivi oli tosin yksi niistä sadoista ihmisistä, jotka eivät varsinaisesti työskennelleet Bellingcatissa. Hän oli freelancer-pohjalta tietoja etsivä tutkiva journalisti, kansalaisjournalisti, joka avusti ryhmän yli kolmeakymmentä vakituista työntekijää kaivamalla esiin tietoja internetin ja muiden avointen lähteiden syövereistä. Bellingcat oli selvittänyt viime vuosina lukuisia maailman polttavimmista arvoituksista ja salaisuuksista, usein nopeammin kuin miljardibudjetilla toimivat, mahtavat mediatalat. Tunnetuimpia tapauksia olivat Ukrainan yllä vuonna 2014 alasammutun hollantilaisen matkustajakoneen MH17:n kohtalo, kemiallisten aseiden käyttö Syyrian sisällissodassa, Sergei ja Julia Skripalin myrkyttäminen Venäjän sotilas-tiedustelun GRU:n toimesta vuonna 2018 sekä Aleksei Navalnyin ja muiden Venäjän hallinnon vastustajien myrkytykset. Ja kaiken sen Bellingcat oli tehnyt enimmäkseen vapaaehtoisvoimin.

Rantakivi tarkkaili näyttöpäätteitään ja alkoi jo toden teolla turhautua. Hänen uuden, nyt koekäytössä olevan, tiedonetsintäohjelmansa luomiseen ja koodaamiseen oli kulunut useita viikkoja ja satoja työtunteja, mutta ohjelmankiainen ei vielääkään toiminut kunnolla. Hän oli ohjelmoinut sen etsimään tiettyjen avainsanojen avulla kaikkia mahdollisia tietoja, joilla oli jokin liittymä Venäjän, Kiinan,

Iranin tai Pohjois-Korean tiedustelulaitoksiin, siinä toivossa, että ohjelma löytäisi jonkin tärkeän uutisaiheen tai tiedonmurenen ennen ketään muuta. Ohjelma yritti myös murtautua löytämiinsä kohteisiin, olivatpa ne sitten sähköpostilaatikoita tai verkkopalvelin- tai pilvipalvelutilejä. Hän oli käynnistänyt luomuksensa eilisaamuna suurin toivein, mutta nyt alkoi näyttää pahan kerran siltä, että ohjelma oli täysi susi. Mitään polttavan kiinnostavaa ei ollut löytynyt.

Rantakivi huomasi selkensä jäykistyneen. Uppoutuessaan johonkin kiinnostavaan tehtävään hänellä oli tapana unohtua könöttämään työpöytänsä ja tietokonepatteristonsa ääreen tuntikausiksi selkä kaarella ja niska jäykkänä. Hän nousi satulatuoliltaan niin vauhdikkaasti, että vaalea poninhäntä heilahti. Muutaman laiskan venyttelyliikkeen tehtyään hän asteli kirkkonummelaisen kerrostalokaksionsa keittokomeroon. Vedenkeitin päälle, Maman katkaravunmakuinen, tom yum -mausteinen kuppinuudeliannos ulos paketista, Mad-Croc-energiajuomatölkki jääkaapista ja vedenkeitin pöhisemään. Hän katseli seinällä roikkuvaa Rafaelin 1500-luvun puolivälissä maalaaman Madonna del cardellino -öljyväriyön kopiota ja hymyili lapsiksi kuvattujen Jeesuksen ja Johannes Kastajan hahmoille. Alkuperäinen maalaus oli esillä Uffizissa, eikä sen arvoa voinut mitata rahassa. Maalaustaide oli ollut Rantakiven toinen intohimo lapsuudesta pitäen.

Kun vesi kiehui, hän täytti nuudelikuppinsa ja sekoitti. Lounas oli valmistunut käden käänteessä, taas säästy useita minuitteja kallisarvoista työaika. Rantakivi palasi näyttöpöytänsä ääreen ja tarkasteli ruokaansa lusikoidessaan bittivaruudesta vyöryvää tiedon tulvaa. Hän oli valjastanut ohjelmistonsa käyttöön useiden satelliittien kuvavirran sekä YouTuben, Facebookin, uutispalveluiden, Instan, X:n, Pinterestin, TikTokin ja monien muiden tietoa sisältävien kana-

vien informaation, ja se myös seurasi reaaliajassa Google Earthissä ja muissa julkisissa karttatiedoissa tapahtuvia muutoksia. Hän oli koodannut viime vuosina useita etsintä-ohjelmia, jotka hakivat tiedon valtamereistä osumia tiettyjen hakusanojen ja tapahtumien perusteella. Rantakivi oli erikoistunut roistovaltioihin, Venäjään, Kiinaan, Iraniin ja Pohjois-Koreaan, liittyviin tapahtumiin. Juuri nyt Venäjää koskeva informaatiovirta oli jostakin syystä erittäin vuolas.

Lusikoituaan nauhapastansa loppuun ja huuhdeltuaan esanssien maun energijuomalla Rantakivi tunsu olevansa jälleen ykkösluokan iskussa. Hän keskittyi tietovirran kiinnostavimpiin viesteihin. Tuoreet Planet Labsin satelliittikuvat paljastivat, että Venäjä oli pystyttänyt lisää rakennuksia Alakurtin sotilastukikohtaan vain viidenkymmenen kilometrin päässä Suomen Sallasta.

Rantakivi laittoi kannettavaltaan soimaan veden virtaukselta kuulostavan rentoutusäänen ja innostui. Digital Globen satelliittikuvien perusteella näytti siltä, että Arkangelin Severodvinskissä sijaitseva Sevmash-telakka oli koeajanut uutta Jasen M-luokan, tai Naton mukaan Graney-luokan, ydinkäyttöistä ohjussukellusvenettä, jonka nimeksi uumoiltiin Perm ja jonka luovutuspäivämäärä oli kaikesta päätellen jo erittäin lähellä.

Ja sokerina pohjalla kaikkein huolestuttavin uutinen, Rantakivi ajatteli nähdessään Maxar Technologies -yhtiön tuoreet satelliittikuvat Venäjän itäisimmästä kolkasta. Beringinsalmen rannalla sijaitsevan Naukanin kylän lähettyville oli tuotu runsaasti raskasta maanrakennuskoneistoa. Läntisessä mediassa oli arvuuteltu jo jonkin aikaa olisiko Putin niin hullunrohkea, että yrittäisi rakennuttaa salaa tunnelin Venäjältä USA:han Beringinsalmen ali. Ajatus ei ollut täysin mahdoton, koska rannikoiden välillä oli vain alle sadan kilometrin pätkä

hyistä vettä. Se temppu tulisi onnistuessaan heilauttamaan maailman strategista tasapainoa.

Samassa Rantakivi kuuli uuden tiedonetsintäohjelmansa hälytysään ja nielaisi Mad-Crocia henkeen niin, että joutui kakomaan hetken kurkkuaan. Mitä helvettiä, kaikki kolme hänen kannettavaa tietokonettaan tuntuivat sekoavan samanaikaisesti. Näyttöpäätteet täyttyivät teksti-informaatiosta: hänen ohjelmansa oli murtautunut jollekin Google-tilille ja suolsi nyt esiin materiaalia sen Drive-pilvitallennus-tilasta. Rantakiven syke lähti kiitoon hänen lukiessaan asiakirjojen ja viestien otsikoita.

"Sodan" aloitus 23. toukokuuta UTC+02.00

Puhdistukset alkavat 23. toukokuuta UTC+02.00

Ensi-iskut sähköntuottajiin 24.-25. toukokuuta UTC+02.00

Mitä helvettiä – tilillä oli kopioita viesteistä, joiden vastaanottaja oli NetDeath Group. Rantakivi tunnisti nimen välittömästi kuten kuka tahansa koodauksen tai tietokoneohjelmien parissa askaroiva ihminen. NetDeath Group oli maailman pelätyin, johtava kyberrikollisuusryhmä. Bellingcatin vastakohta, joka oli syyllistynyt viime vuosina massiivisiin hyökkäyksiin yli sataa yhtiötä ja organisaatiota vastaan yli neljässäkymmenessä maassa.

Rantakiven šokki syveni, kun hän tajusi että useimmat dokumentit ja viestit olivat peräisin Kiinan turvallisuusministeriöstä MSS:stä, osa niistä koski Venäjää...

Arttu Rantakivi tunsu sydämensä lyönnit koko kehossaan, hän ei ollut uskoa sen enempää silmiään kuin lukemaan-sakaan. Hän oli odottanut tilaisuuttaan jo vuosia, pyrkinyt

löytämään keinon tehdä niin kovan luokan läpimurto, että pääsisi niiden harvojen ja valittujen huippuammattilaisten joukkoon, jotka työskentelivät Bellingcatin Hollannin pääkonttorilla. Mutta mistään tällaisesta hän ei ollut uskaltanut edes unelmoida.

ENSIMMÄINEN OSA

Näyttämö

23. TOUKOKUUTA – 27. TOUKOKUUTA

1.

PERJANTAI 23. TOUKOKUUTA / PORKKALANNIEMI

Oli kaunis loppukevään ilta, kun Mikael Saari seisoj Porkkalan-
niemen Torsnäsissä sijaitsevan huvilansa saunaterassilla ja
katseli Bockfjärdenin lahden suuntaan. Porkkala oli ollut kes-
keinen maamerkki viikinkien idäntiellä, joka kulki Ahvenan-
maan ja Etelä-Suomen rannikon kautta Suomenlahdelle ja
Laatokalle. Ja hänen nurmikkonsa laidassa kasvava, ruoho-
sipulia muistuttava nurmilaukka oli kuulemma ollut vii-
kinkien suosima vihannes, jota käytettiin aikoinaan muun
muassa kaaliruokien mausteena. Ja kaiken lisäksi koko Tors-
näs oli nimetty viikinkien ukkosen jumalan Thorin mukaan.

Saaren kaupunkiasunnolta Espoon Westendistä oli vain
noin neljäkymmenen minuutin ajomatka Torsnäsiin, vaikka
se sijaitsi saaristossa. Tosiasiassa Saaren "huvila" oli alun
perin ollut melko tavanomainen 90-luvun alun tiiliverhoiltu
omakotitalo, mutta hän oli nähnyt rutkasti vaivaa tehdäkseen
rakennuksesta, ja koko kiinteistöstä, itselleen mieluisan. Ex-
vaimo ei ollut halunnut kuulla puhuttavankaan maaseudulla
oleilusta, joten Saari oli saanut toteuttaa kaikki nuoruuden
unelmansa. Hän oli omistanut yhden huoneen 113-tuumai-
selle valkokankaalle ja huippuluokan projektorille ja toi-
sen täysimittaiselle snookerpöydälle. Vanhentuneista pesu-
tiloista hän oli saneerannut minikylpylän. Pihalta löytyi palju,

savusauna sekä jatkuvalämmitteinen sauna ja venevaja jykävine laitureineen, missä käyttövuoroaan odottelivat Yamaha GP1800R -vesijetti sekä ärhäkkä Grandezza 27 S day cruiser -moottorivene. Torsnäsin huvila, samoin kuin loputkin hänen omaisuudestaan, oli joutunut uhan alle, kun vaimo päätti vuosi sitten hakea eroa.

Saunanraikas Saari joi vehnäoluensa rippeet suoraan tölkistä, palasi sisään ja seisahtui sitten pukeutumishuoneen peilin ääreen. Hän oli saanut kärsiä pullonpohjalaseistaan nuoruudessaan niin pahasti, että käytti niitä nykyisin vain pakon edessä. Saari ryhtyi virittämään vakain käsin piilolinssiä silmäänsä ja muisteli tiedonjyvää, jonka oli vastaavassa tilanteessa vuosia sitten ulkomaanmatkalla kuullut armeijassa työskentelevältä tuttavaltaan. Piilolinssit oli kuulemma keksinyt joku brittiläinen silmälääkäri toisen maailmansodan aikaan. Mies oli huomannut silmävammaa saanutta hävitäjälentäjää hoitaessaan, että lentokoneen rikkiammutusta siviikkunasta haavoittuneen silmiin uponneet akryylimuovin sirpaleet eivät tulehduttaneet potilaan silmiä.

Saari asteli kylpytakki yllään ja sandaalit jalassaan snookerhuoneensa baarikaapille ja sekoitti itselleen jallukolan jäällä, vaikka ei ollutkaan kovin perso alkoholille. Hän halusi rauhoittaa hermojaan. Nyt ei ollut tarve tehdä kehenkään vaikutusta XO-konjakeilla eikä vuosikertaviskeillä.

Saari siirtyi työhuoneeseensa, avasi yhtä ainoaa tehtävää varten hankkimansa kannettavan tietokoneen ja tuijotti sen henkiin heräävää näyttöä juomaansa maistellen. Hän oli tehnyt päätöksensä selkä seinää vasten, pakon edessä. Hän oli joutunut luopumaan avioeron jälkeisessä osituksessa liian paljosta, kutakuinkin puolesta omaisuudestaan. Yksi hänen elämänsä typerimmistä valinnoista oli ollut avioehtosopimuksen tekemättä jättäminen. Ilman todella tuntuvia lisä-

ansioita hänen olisi ollut pakko ryhtyä realisoimaan omaisuuttaan kovalla kädellä.

Kirjautuminen täysin suojattuun sähköpostipalvelimeen oli monivaiheinen ja kesti aikansa, hän oli saanut yhteyshenkilöltään seikkaperäiset ohjeet. Saari tunsii olonsa piirun verran rennommaksi, kun jaloviina alkoi vaikuttaa. Totuuden nimissä hänen oli pakko myöntää, etteivät avioeron aiheuttamat talousongelmat olleet ainoa syy hänen päätökselleen. Hän oli ajautunut umpikujaan myös työelämässä. Hän oli odottanut nimitystä Fortumin johtokuntaan jo vuosien ajan turhaan. Joku nuorempi ja kokemattomampi oli kiillannut hänen edelleen niin moneen kertaan, että lopulta oli ollut pakko hyväksyä se tosiseikka, ettei nimitys koskaan tulisi osumaan hänen kohdalleen. Ei vaikka hän vastasi teknisenä johtajana viime kädessä yhden Euroopan suurimman energiantuottajan kaikkien yksiköiden teknisestä toimintakyvystä. Urakiidon tyssäämisestä sai ainakin osittain kiittää hänen olemattomia ihmissuhdetaitojaan.

Kun sähköpostipalvelin avautui, Saari täytti Vastaanottajakentän ja alkoi kasata viestiinsä liitteitä. Hän oli myynyt tuntemattomalle toimeksiantajalleen Fortumin kaikkien Euroopan sähköntuotantoyksiköiden tärkeimmät tekniset tiedot. Pelotti ajatellakin, mitä ostaja niillä aikoi tehdä. Kun viesti oli lähtövalmis, Saari hengähti syvään ja joi juomansa loppuun. Hänen päätöksensä piti, tämä oli ainoa keino. Työpaikan vaihtaminen Suomessa oli poissa laskuista: haastavamman ja paremmin palkatun työn löytäminen olisi lähes mahdotonta, ja sellaisen etsiminen kestäisi joka tapauksessa mitä todennäköisimmin vuosia. Siihen hänellä ei ollut aikaa. Ulkomaille hän taas ei voinut lähteä, koska halusi asua lähellä lapsiaan.

Epäröinti loppuu nyt, Saari päätti ja painoi Lähetä-ikonia. Tuntui siltä kuin joku olisi nostanut myllynkiven hänen har-

teiltaan. Hänen taloutensa olisi pian turvattu loppuelämän ajaksi. Palkkio oli luvattu maksaa välittömästi hänen toimitettuaan dokumentit. Saari kirjautui bahamalaiseen pankkiin avaamalleen eurotilille, mutta sen saldo osoitti vielä kiikarilukuja: 0,00 €. Hän päätti noutaa toisen drinkin.

Saari nousi seisaalleen, kääntyi snookerhuonettaan kohti ja jähmettyi niille sijoilleen. Hänen suunsa kirjaimellisesti lokshti auki. Hän tuijotti aseistettua miestä, jonka katse kertoi pelottavan lopullisesti mitä kohta tulisi tapahtumaan. Siinä kaikki mitä Mikael Saari ehti ajatella, ennen kuin luoti lävisti hänen vasemman silmänsä.

Saari oli kuollut jo lyhyhystyessään huvilansa parkettitallelle.

2.

LAUANTAI 24. TOUKOKUUTA / HELSINKI

Kevyesti hikoileva Arto Ratamo seisoi kotitalonsa ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevan Jussi Ketosen kolmion pienemässä makuuhuoneessa, eikä ollut uskoa näkemäänsä: hän todellakin katsoi vierestä, kuinka yli seitsemänkymppinen Supon ex-pääliikö hiihti omassa asunnossaan. Ratamon lauantai-ilta oli kulunut yli kaksi metriä korkeaa ja nelisenkymmentä kiloa painavaa Trekkrunner-hiihtolaitetta asentaessa, ja urakka oli valmistunut vasta hetki sitten. Kermanvaalea Musti-labradorinnoutaja näytti kutakuinkin yhtä hölmistyneeltä kuin Ratamo seuratessaan isäntänsä puuhia.

Ketonen oli riisunut iänikuisen havaijinpaitansa ja pukeutunut ylleen kauhtuneen T-paidan, jonka selässä luki *Merita*. Puuskuttava eläkeläinen kiskoi hihnapyörien läpi kulkevien vaijerien päihin kiinnitetyistä kahvoista kuin heikkopäinen.

"Tällä pystyy... vaikka mihin", Ketonen puhisi vaihtaessaan tasatyönnöstä vuorotyöntöön.

"Käyttöohjeen mukaan se on sauvontakone", Ratamo sanoi kuivasti. "Ja siinä suositellaan myös ottamaan yhteyttä lääkäriin ennen harjoittelun aloittamista."

"Se ottaa, kuka ottaa. Siinä vaiheessa... kun hiihtämisestä tulee vaarallista, on maailmankirjat lopullisesti sekaisin. Näillä lakeuksilla oli hiihdetty jo tuhansia vuosia... ennen kuin ensimmäinen lääkäri edes eksyi tänne."